Slovenski umjetnik PETER KUS, autor izložbe Zvučni vrt i voditelj radionice izrade instrumenata

Na moje radove najbolje reagiraju djeca, što su manja to su slobodnija

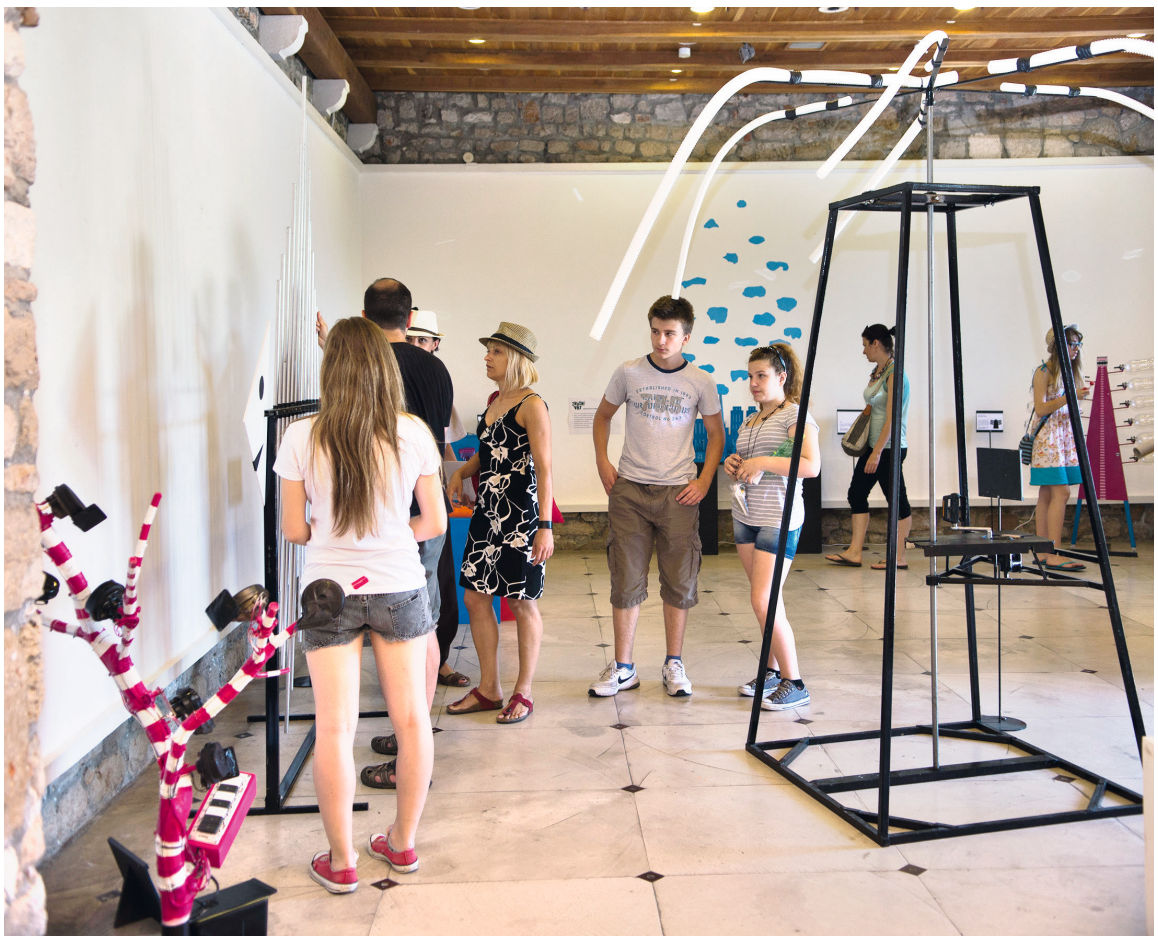

Iva Körbler: U likovnom se programu ove godine sve dobro poklopilo

Povjesničarka umjetnosti i kustosica Iva Körbler već godinama pomno bira i uređuje likovni program MDF-a. Ove godine uz radove Petra Kusa, u Šibenik je dovela i zanimljivu i intrigantnu izložbu Ines Krasić 'Nacrt za snove' u Galeriji sv. Krševana te izložbu dječjih radova 'Svemir: Pogled izvan Zemlje' postavljenu u Studiju Galerije sv. Krševana i kao zastavice po gradskim ulicama. -Ove godine dogodile su se i poklopile neke dobre okolnosti. Program inače uvijek moram raditi unutar nekih zadanih okvira, uključujući i onaj financijski. Ines Krasić već sam duže vrijeme željela dovesti na festival, a Peter Kus sam se prijavio na MDF i kada sam vidjela njegove radove rekla sam: to je to! Tema izložbe dječjih radova nametnula se sama po sebi, jer stalno se susrećem s tim da djeca gledaju filmove i crtiće o izvanzemaljcima, druge galaksije, svemirska imena….

MARIJA LONČAR
marija.loncar@sibenski-list.hr
ŠIBENIK

Velika ambijentalna instalacija 'Zvučni vrt' otvorena u dvorani za povremena izlaganja Muzeja grada Šibenika, rad je ljubljanskog skladatelja, lutkarskog redatelja, graditelja izvornih instrumenata i pedagoga Petra Kusa. Izložba je to izvornih glazbenih instrumenata koja, doslovno, plijeni pozornost posjetitelja. Najglasnija je to izložba Međunarodnog dječjeg festivala u posljednjih nekoliko godina, jer jedinstvenoj čaroliji likovnog i glazbenog svijeta objedinjenog u Kusovoj izložbi ne može se odoljeti, a prati je podjednako zanimljiva radionica izrade instrumenata.

Uza svaki instrument na izložbi koji je ujedno i skulptura napravljena od neočekivanih elemenata poput seta mehaničarskih ključeva, kamenja, posuda za cvijeće, ambalaže, vodovodnih cijevi, raznih elektroničkih sklopova, odnosno drva, metala, plastike, kartona, nalazi se i par bubnjarskih palica za kojim svaki radoznali posjetitelj, a nemoguće je ne biti radoznao, može posegnuti i početi svirati na skulpturi-instrumentu, odnosno propitivati njegovu zvučnu dimenziju!

Peter Kus studirao je filozofiju i premda nema formalno glazbeno obrazovanje, godinama je radio kao kompozitor u kazalištu.

Kazalište, glazba, likovnost

-Radio sam muziku za predstave, a onda sam u jednom trenutku počeo raditi autorske predstave koje sam sam režirao. To su zapravo predstave – koncerti. Zasnivaju se primarno na tonu i muzici, a ne na riječi. Priča se priča zvukom, on je tu umjesto riječi. Uglavnom radim predstave za djecu, a jednu sam napravio i za odrasle. Za gledatelje je to dosta atraktivno i tako sam počeo raditi i ovakve izložbe. Naime, instrumenti na pozornici bili toliko zanimljivi da su ljudi imali potrebu da ih sami isprobaju. Zato radim i ovakve interaktivne izložbe u kojima ljudi nisu pasivni promatrači nego se mogu aktivno uključiti u, recimo to tako, igru glazbe – objašnjava Kus.

Prva varijanta izložbe koju sada može vizualno, slušno i taktilno doživjeti i šibenska publika nastala je 2011. godine i najprije je bila postavljena u Ljubljani. Kus ju je, kaže, kasnije proširivao, razvijao, a ona će, ovisno o prostoru u kojem gostuje i dalje rasti.

-Nisam težio nekakvoj edukativnosti, no izloženi instrumenti imaju svoju priču koja ih povezuje. U određenom smislu ova izložba ide pod ono što se zove recycle art, jer je tu puno odbačenog materijala, odnosno radim tako da predmetima promijenim njihovu primarnu funkciju i upotrebljavam ih u kontekstu muzike. Obično su graditelji instrumenata u inozemstvu specijalizirani za neki određeni instrument, no ja sam otvoren za sve. Na ovoj izložbi prevladavaju udaraljkaški instrumenti, jer da su tu i recimo, puhački, ljudi bi se zbog higijenskih razloga suzdržavali isprobati ih!

-Stari Kinezi su imali cijelu kozmologiju utemeljenu na glazbenoj teoriji, to jest na akustičnim principima. Nešto slično imamo i kod pitagorejaca. Oni su dakle, svijet opisivali kao glazbu, a takvo stajalište i meni je vrlo blisko. Uostalom, o tomu govori i moderna fizika sa svojom teorijom struna – objašnjava Kus

Kozmologija i glazba

Kus ističe kako na njegovu izložbu najbolje reagiraju djeca i to što su manja, slobodnija su. Odrasli su, kaže, često opterećeni time hoće li nešto dobro odsvirati i kako će drugi reagirati na to. Stvaranje izvornih instrumenata za ovog slovenskog umjetnika nije tek puka igra, već počiva na promišljanju svijeta kroz glazbu.

-Stari Kinezi su imali cijelu kozmologiju utemeljenu na glazbenoj teoriji, to jest na akustičnim principima. Nešto slično imamo i kod pitagorejaca. Dakle, postojao je osnovni zvuk koji je bio početak svega i iz njega je proizašao cijeli svijet u smislu harmonije ili disharmonije. Oni su dakle, svijet opisivali kao glazbu, a takvo stajalište i meni je vrlo blisko. Uostalom, to potvrđuje i suvremena fizika preko teorije struna, tako da bismo mogli reći da su vibracije ono što pokreće svijet, a muzika je, naravno, povezana s tim.

Peter Kus nije prvi put na MDF-u. S njegovim radom šibenska publika moga se upoznati preko predstava 'Kralj prisluškuje' i 'Raspjevani zamak'. Za svoj rad, originalnost i glazbu osvojio je brojne nagrade. Radionice često održava i u inozemstvu: u Austriji, Njemačkoj, Islandu, SAD-u…

-Radionica je na neki način nadopuna izložbe. Dakle, da ljudi samo ne sviraju, nego i da se ode korak dalje i da vide kako se sastavlja jedan instrument. Trudim se da s djecom radim prave instrumente kakve i ja koristim na svojim koncertima. Dakle, to nisu samo šuškalice od čašica za jogurt i riže. Tako sam s djecom radio obou od slamki, didgeridoo s balonom, membranofon, pjevajuće boce, kalimbu. Ukupno deset instrumenata napravit ćemo u do kraja radionice – kazao je Kus. «